

**UCHWAŁA NR XVIII/131/2020
RADY MIEJSKIEJ W POGORZELI**

z dnia 29 października 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Program Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pogorzeli.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Pogorzeli

Daria Wyzuj

*Załącznik do uchwały Nr XVIII/131/2020
Rady Miejskiej w Pogorzeli
z dnia 29 października 2020 r.*

**Program Wspierania Rodziny
w Gminie Pogorzela
na lata 2021-2023**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU.....	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA.....	7
W GMINIE POGORZELA	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE.....	8
2.2.2. DEMOGRAFIA	10
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE	12
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	13
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY.....	13
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY	25
2.4. BADANIA ANKIETOWE	27
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	28
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	30
2.5. ANALIZA SWOT	33
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	37
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	39
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	40
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	41
3.3. PROJEKTY.....	54
4. REALIZACJA PROGRAMU	58
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	58
4.2. FINANSOWANIE	58
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	58

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale, niestety, również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy.

Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości.

Podejmowane działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne, jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót dziecka do tej rodziny.

Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pogorzeli przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821). Program został opracowany na lata 2021-2023, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2017-2019.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – t.j. Dz. U. 2020 poz. 523 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – t.j. Dz. U. 2019 poz. 1145 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2086) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023 będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 821);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507. z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 326 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pogorzela na lata 2021-2026

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE POGORZELA

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Pogorzela została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 41 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 2 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów z placówek oświatowych.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do mieszkańców było 54% kobiet i 46% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat (29%), a następnie grupy osób w wieku 56-65 lat (22%) i 46-55 lat (19%). Nieznacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat (17%), grupy osób powyżej 65 lat (7%) oraz w wieku 20-25 lat (6%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 20 lat.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 75% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Pogorzela od urodzenia, a 23% zamieszkuje w gminie od 5 do 47 lat, natomiast 2% respondentów przebywa na terenie gminy od 80 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 51% spośród nich posiadało wykształcenie wyższe, mniej liczną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (34%), mniej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (10%), najmniej było osób z wykształceniem podstawowym (2,5%) i tyle samo (2,5%) badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
41	kobiety (54%)	20-25 lat (6%)	od urodzenia (75%)	wyższe (51%)
		26-35 lat (17%)		średnie (34%)
	mężczyźni (46%)	36-45 lat (29%)	od 5 do 47 lat (23%)	zasadnicze zawodowe (10%) podstawowe (2,5%) brak deklaracji (2,5%)
		46-55 lat (19%)		
		56-65 lat (22%)		
		pow. 65 lat (7%)		

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne”, „Kapitał społeczny i ludzki”, a dodatkowo także „Kondycja rodzin”, oraz ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023 są rodziny zamieszkujące teren gminy Pogorzela, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina Pogorzela jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, we wschodniej części powiatu gostyńskiego. Od północy graniczy z gminami Borek Wielkopolski i Piaski, od zachodu z gminą Pępowo, od południowego-zachodu z gminą Kobylin, od południa z gminą Krotoszyn, a od wschodu z gminą Koźmin. W skład gminy zajmującej powierzchnię 96,4 km² wchodzi miasto Pogorzela oraz dwanaście sołectw: Bielawy Pogorzelskie, Bułaków, Elżbietków, Głuchów, Gumienice, Kaczagórka, Kromolice, Łukaszew, Małgów, Ochła, Paradów i Wziąchów. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką jest sołectwo Bułaków (426), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Paradów (60).

Gmina nie posiada na swoim terenie dróg krajowych ani wojewódzkich. Sieć komunikacyjna składa się z dróg powiatowych i gminnych. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 119,83 km, w tym drogi gminne stanowią 63,83 km. Na terenie gminy nie występuje również infrastruktura kolejowa, w związku z czym przewóz osób i towarów odbywa się wyłącznie w oparciu o transport drogowy.

Spośród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy, budownictwo oraz

przetwórstwo przemysłowe. W latach 2017-2019 do Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej zostało wpisanych 217 nowych przedsiębiorstw z terenu gminy.

Infrastruktura techniczna w gminie Pogorzela jest stosunkowo dobrze rozwinięta. Sieć wodociągowa zaopatruje w wodę prawie wszystkich mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada ponad 50% osób. Natomiast tylko 372 odbiorców posiada przyłącza gazowe. Odbiór i utylizację ścieków zapewnia jedna nowoczesna, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR (Sekwencyjny Reaktor Biologiczny). W latach 2017-2019 w gminie Pogorzela zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: budowa obwodnicy i ronda w Pogorzeli, przebudowa Rynku wraz z budową fontanny w Pogorzeli, budowa kanalizacji sanitarnej w Głuchowie oraz przebudowa ulicy Armii Poznań w Pogorzeli.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 1 szkoła podstawowa, z 1 oddziałem przedszkolnym, 1 przedszkole oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. W roku szkolnym 2019/2020 do przedszkola uczęszczało 172 dzieci, do oddziałów przedszkolnych 21 dzieci, do szkół podstawowych 434 uczniów, a do szkoły ponadpodstawowej 317 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmują się Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Pogorzela oraz Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Pogorzeli.

Zadania ochrony zdrowia w gminie realizuje 1 niepubliczny zakład opieki zdrowotnej oraz prywatna praktyka lekarska. Na jej terenie funkcjonują 2 apteki.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służy 28 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: „Moje boisko Orlik 2012”, sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Pogorzeli, boisko LZS-u do gry w piłkę nożną, boisko przy ZSO i Z, siłownia w Parku Miejskim, Strzelnica Kurkowego Bractwa Strzeleckiego oraz boiska: w Bułakowie, Kaczagórcie, Głuchowie, Łukaszewie, Gumienicach, Kromolicach i Małgowie. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują place zabaw: w Pogorzeli, Elżbietkowie, Kromolicach, Bułakowie, Małgowie, Głuchowie, Gumienicach, Kaczagórcie, Łukaszewie, Bielawach Pogorzelskich i Wziąchowie. Krzewieniem kultury fizycznej i sportu zajmują się również działające na jej terenie Uczniowskie Kluby Sportowe oraz LZS „LEW” Pogorzela, w ramach którego działa sekcja piłki nożnej.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina Pogorzela liczyła 4 990 mieszkańców, w tym 2 484 kobiety, które stanowiły 49,78% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia wynosiła 52 osoby na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 053	1 020	1 005
udział w liczbie mieszkańców	20,71%	20,29%	20,14%
liczba osób w wieku produkcyjnym	3 204	3 155	3 122
udział w liczbie mieszkańców	63,02%	62,76%	62,56%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	827	852	863
udział w liczbie mieszkańców	16,27%	16,95%	17,29%
liczba mieszkańców ogółem	5 084	5 027	4 990

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

W analizowanym okresie systematycznie spadała zarówno ogólna liczba ludności gminy, jak i liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, wzrastała natomiast populacja najstarszych mieszkańców. W latach 2017-2019 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności malał i wynosił odpowiednio: 20,71%, 20,29% i 20,14%, również udział osób w wieku produkcyjnym zmniejszał się z roku na rok (63,02%, 62,76% i 62,56%), wzrastał natomiast w tych latach udział osób w wieku poprodukcyjnym (16,27%, 16,95% i 17,29%). Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Pogorzela przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń	69	46	57
liczba zgonów	56	58	55
przyrost naturalny	13	-12	2

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
zameldowania spoza gminy	40	33	40
wymeldowania poza gminę	55	68	74
saldo migracji ogółem	-15	-35	-34

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

W analizowanym okresie zarówno liczba urodzeń, jak i zgonów w gminie Pogorzela ulegała wahaniom. Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był

ujemny tylko w 2018 roku. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2017-2019 było stale ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy utrzymywała się na podobnym poziomie, osiągając najniższy poziom w 2019 r. – 56 mieszkań, podobnie liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych utrzymywała się na zbliżonym poziomie (177 osoby w 2017 r., 179 osób w 2018 r. i 178 osób w 2019r.). W analizowanym okresie gmina Pogorzela nie dysponowała ani jednym mieszkaniem socjalnym. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	57	57	56
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	2 811	2 811	2 811
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	177	179	178
liczba mieszkań socjalnych	0	0	0

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Pogorzela tej formy pomocy udziela Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	22	20	20
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	294	291	256
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	42 335,57	43 365,53	31 716,99

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, nieznacznie spadała (z 22 w 2017 r. do 20 w 2019 r.), wahaniom natomiast ulegała wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 42 335,57 zł w 2017 r., poprzez 43 365,53 zł w 2018 r. do 31 716,99 zł w 2019 r.).

W 2019 r. świadczenie w postaci dodatku energetycznego otrzymało 11 rodzin, MGOPS przeznaczył na ten cel kwotę 2 151,06 zł.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych w gminie systematycznie malała: 133 osoby na koniec 2017 roku, 112 osób na koniec roku następnego, 103 osoby na koniec roku 2019. Podobnie malał udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie wśród pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, których liczba wyniosła odpowiednio: 70 (w stosunku do 63 mężczyzn) na koniec 2017 r., 67 (w stosunku do 45 mężczyzn) na koniec 2018 r. i 63 (w stosunku do 40 mężczyzn) na koniec 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych w gminie	133	112	103
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	4,1%	3,5%	3,3%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	70	67	63
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	52,6%	59,8%	61,1%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie gostyńskim, województwie wielkopolskim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie gostyńskim	6,0%	5,4%	4,9%
stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim	3,7%	3,2%	2,8%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Gostyniu.

W latach 2017-2019 powiat gostyński charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa wielkopolskiego, a niższą w stosunku do kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie, jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych Posterunku Policji w Borku Wlkp. na terenie gminy Pogorzela odnotowano w 2019 r. 37 przestępstw. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: niealimentacja (14 przypadków), niestosowanie się do sądowego zakazu (6

przypadków), kradzieże oraz przestępstwa drogowe (po 4 przypadki), oszustwo (2 przypadki), a także przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, z ustawy o ochronie zwierząt, zmuszanie, wypadek drogowy, kradzież z włamaniem, niestosowanie się do decyzji uprawnionego organu, podrobienie i wprowadzenie do obrotu banknotu o nominale 50 zł (po 1 przypadku).

W analizowanym roku na terenie gminy odnotowano jeden przypadek popełnienia przestępstwa przez osobę nieletnią.

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Borku Wlkp. przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W latach 2017-2019 ich liczba ulegała wahaniom (7 w 2017 r., 8 w 2018 r., 6 w 2019 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2017	7	5
2018	8	7
2019	6	5

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Posterunku Policji w Borku Wlkp.

Według danych I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach karnych, rodzinnych i nieletnich w Sądzie Rejonowym w Gostyniu na koniec 2019 r. wobec mieszkańców gminy prowadzono dozory i nadzory kuratorskie, którymi objęto: 2 osoby w sprawach nadzoru nieletnich, 6 osób w sprawach opiekuńczych w ramach nadzoru nad ograniczeniem władzy rodzicielskiej, 5 osób w ramach nadzoru nad osobami zobowiązanymi do leczenia uzależnień alkoholowych oraz 9 osób dorosłych w sprawach karnych.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Pogorzela oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli do realizacji swoich zadań zatrudniał 9 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 2, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 2, pozostali pracownicy – 4. W 2019 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 495 mieszkańców gminy Pogorzela. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną nie został spełniony.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	2 137 634,80	2 089 214,40	2 384 691,37
w tym na świadczenia pomocy społecznej	417 486,69	427 912,40	445 678,66
w tym na świadczenia rodzinne	1 720 148,24	1 661 302	1 701 662,71
na zadania własne gminy	417 486,69	427 912,40	445 678,66
na zadania zlecone gminie	1 720 148,24	1 661 302	1 701 662,71

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	186	155	159
liczba rodzin	101	90	93
liczba osób w rodzinach	303	264	281
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	5,9%	5,2%	5,6%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 ulegała wahaniom (z 303 w 2017 r., poprzez 264 w 2018 r. do 281 w 2019 r.). Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 5,9% w 2017 r., poprzez 5,2% w 2018 r. do 5,6% w 2019 r.).

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	60	46	46	193	150	144
sieroctwo	1	0	0	3	0	0

potrzeba ochrony macierzyństwa	25	23	24	129	126	125
w tym wielodzietność	19	20	21	104	109	112
bezrobocie	39	33	35	115	101	107
niepełnosprawność	34	33	32	92	85	86
długotrwała lub ciężka choroba	65	57	60	181	146	167
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23	21	24	62	65	78
w tym rodziny niepełne	11	8	10	32	23	28
w tym rodziny wielodzietne	0	1	3	0	6	17
przemoc w rodzinie	0	1	0	0	2	0
alkoholizm	12	11	11	28	22	24
narkomania	0	0	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	1	0	1	4	0	5
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2017-2019 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie pod względem liczby rodzin była długotrwała i ciężka choroba. Z kolei, gdyby analizować powyższą tabelę, patrząc na liczbę osób w rodzinach, to należałoby zauważyć, że najczęstszą przyczyną udzielanej pomocy było ubóstwo. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2017-2019 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MGOPS w Pogorzeli w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	94	82	83	90	79	81	283	244	253
rzeczowa	93	75	86	53	45	47	194	160	181
praca socjalna	X	X	X	52	33	11	109	111	29
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	0	0	0	0	0	0
schronienie	0	0	1	0	0	1	0	0	1
usługi opiekuńcze	13	12	12	11	11	11	15	14	17
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	102 244	101 089	118 406	X	X	X	X	X	X

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2017-2019 najczęstszą formę pomocy udzielaną mieszkańcom stanowiła pomoc finansowa, z której skorzystały 283 osoby w rodzinach w 2017 r., 244 osoby

w rodzinach w 2018 r. i 253 osoby w rodzinach w 2019 r. Kolejną ważną formę wsparcia stanowiła pomoc rzeczowa, która była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Istotną formą pomocy, z której mogli korzystać beneficjenci systemu pomocy społecznej była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia w analizowanym okresie ulegała wahaniom, najniższy poziom osiągając w 2019 r. (29 osób w rodzinach).

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2017 r. – 93 dzieci, a w 2018 r. – 95 dzieci, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 101 dzieci i 88 osób dorosłych.

MGOPS we współpracy ze Stowarzyszeniem „Łaciata Wieś” udzielał wsparcia rzeczowego w postaci dystrybucji artykułów spożywczych osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, bezrobotnym i osobom niepełnosprawnym. W 2019 roku z tej formy wsparcia skorzystało 96 rodzin (309 osób). Ponadto we współpracy z holenderską gminą Leudal rodziny z gminy Pogorzela otrzymywały pomoc w postaci paczek na Święta Bożego Narodzenia. W 2019 roku MGOPS wytypował 13 rodzin i 14 osób samotnych, które otrzymały paczki z żywnością i środkami czystości.

W analizowanym okresie tylko w roku 2017 w pieczy zastępczej przebywało dwoje dzieci, za które gmina ponosiła odpłatność. W roku 2017 na terenie gminy funkcjonowały 3 rodziny zastępcze, a w dwóch następnych latach, 2 rodziny zastępcze. Dane szczegółowe z uwzględnieniem odpłatności ponoszonej przez gminę w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	2	0	0
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	9193,55	0	0
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	3	2	2
^{w tym} rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	0	0	0
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	9193,55	0	0

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2017-2019 zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wahala się liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Rodziny objęte opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	153	123	104
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	78	69	65
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	23	21	24

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2017-2019 w MGOPS-ie w Pogorzeli zatrudniano 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad odpowiednio: 8, 7 i 5 rodzinami dysfunkcyjnymi, pod opieką których pozostawało 23 dzieci w 2017 r., 24 dzieci w 2018 r. i 20 dzieci w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	8	7	5
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	23	24	20
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	4	4	4
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	11 599,25	17 185	21 463,21

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie

o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W analizowanym okresie w gminie Pogorzela wypłacono po 1 takim świadczeniu w 2018 r. oraz 2019 r.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 720 148,24	1 661 302,31	1 701 662,71
liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	301	297	289

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	5 425	5 271	4 836
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	53	37	29
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	103	95	142
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	159	196	181
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	296	325	353
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	567	582	703
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	551	541	464
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	981	889	751
zasiłek pielęgnacyjny	1 168	1 163	1 254
świadczenie pielęgnacyjne	229	232	230
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	60	37	54

świadczenie rodzicielskie	183	155	200
dodatek dla opiekuna	49	30	16
razem	9 824	9 553	9 213

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2017-2019 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych ulegała wahaniom (z 1 720 148,24 zł w 2017 r., poprzez 1 661 302,79 zł w 2018 r. do 1 701 662,71 zł w 2019 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z roku na rok malała (5 425 w 2017 r. do 4 836 w 2019 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również zasiłki pielęgnacyjne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	46	42	47
liczba przyznanych świadczeń	543	495	555
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	210 600	203 700	237 350

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2017-2019 Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, ulegała wahaniom (z 210 600 zł w 2017 r., poprzez 203 700 zł w 2018 r. do 237 350 zł w 2019 r.), podobnie wahała się liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu (543 w 2017 r., poprzez 495 w 2018 r. do 555 w 2019 r.).

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli realizował Program Rodzina 500+. W ramach tego programu w 2019 r. wypłacił świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 4 797 733,21 zł. W grudniu 2019 r. prawo do świadczeń posiadały 572 rodziny. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.

zakres danych	2019
liczba świadczeń wychowawczych należnych (w sumie)	brak danych
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia w grudniu 2019	572
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	4 797 733,21

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Do 30 czerwca 2019 r. świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2017-2019 r. wydano w gminie w sumie **456 Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	82	54	320
liczba rodzin objętych wsparciem	17	12	139
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	53	34	65

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W 2019 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie

Pogorzela świadczenie to trafiło do 460 wnioskodawców, objęło łącznie 696 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 208 800 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie Pogorzela w latach 2017-2019.

Tabela 22. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2017-2019

rodzaj	wartość w zł		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	77 481,34	69 246,58	70 557,08
wydatki na gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień	76 818,94	67 436,19	72 550,20

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pogorzeli.

Środki z opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2017-2019 ulegały wahaniom (77 481,34 zł w 2017 r., 69 246,58 zł w 2018 r. i 70 557,08 zł w 2019 r.). Zmieniały się również wydatki na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Tabela 23. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	72 818,94	59 206,40	66 550,20
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	4 000,00	8 229,79	6 000,00
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	5 721,99	4 637,00	796
razem	82 540,93	72 073,19	73 346,20

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pogorzeli.

W latach 2017-2019 środki finansowe wydatkowane w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień wahały się (z 82 540,93 zł w 2017 r., poprzez 72 073,19 zł w 2018 r. do 73 346,20 zł w 2019 r.). Kwoty przeznaczane na walkę z alkoholizmem również ulegały wahaniom (najwyższy poziom osiągając w 2017 r. – 72 818,94 zł), podobnie jak środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii (z 4 000 zł w 2017 r., poprzez 8 229,79 zł w 2018 r. do 6 000 zł w 2019 r.), zaś kwoty przeznaczane na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ciągu rozpatrywanego okresu systematycznie malały.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 6 osobami w 2017 r., w 2018 r. z 3 osobami i w 2019 r. z 4 osobami. W rozpatrywanym okresie GKRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 3 osób w 2018 r. i 1 osobą w 2019 r.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w 2017 r. GKRPA kontaktowała się z 10 osobami dotkniętymi tym problemem, rok później z 7 osobami, a w 2019 r. z 5 osobami. Na terapię GKRPA skierowała 2 sprawców przemocy w 2017 r. oraz 5 w 2019 r. W analizowanym okresie GKRPA nie złożyła do prokuratury zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko żadnemu ze sprawców. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 24. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu	6	3	4
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	3	1
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	10	7	5
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię alkoholową	2	0	5

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pogorzeli.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W 2019 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy Pogorzela 6 procedur „Niebieskich Kart” (z czego 5 sporządzonych przez Policję). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 11 rodzinach. W analizowanym okresie Sąd Rejonowy w Gostyniu nie prowadził żadnej sprawy z powodu przemocy w rodzinie. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	12	12	12
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	5
liczba spotkań grup roboczych	25	20	23
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	7	8	6
w tym sporządzone przez Policję	5	7	5
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	1	1	1
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	8	2	11
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	5	2	8
liczba spraw sądowych	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem	0	0	0
w tym skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	0	0	0
w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	0	0
w tym umorzonych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Pogorzeli.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 12 rodzinom (28 osobom w rodzinach) w 2017 r., 11 rodzinom (22 osobom w rodzinach) w 2018 r. i także 11 rodzinom (24 osobom w rodzinach) w 2019 r. Przemoc w rodzinie była przyczyną przyznania wsparcia 1 rodzinie (2 osobom w rodzinach) w 2018 r. W analizowanym okresie nie udzielano pomocy z powodu narkomanii. Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, oświatowych, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

Tabela 26. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	2	193	17
w tym przedszkola	1	172	16
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	1	21	1

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Tabela 27. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	1	434	45
szkoła ponadpodstawowa	1	317	21

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

W 2019 r. na terenie gminy funkcjonowało Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pogorzeli.

Tabela 28. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	2 400	7
świetlice	0	0	0
biblioteki i filie	2	3 000	3
muzea i skanseny	1	1 000	2

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Tabela 29. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.

liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	28
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	3
^{w tym} liczba uczniowskich klubów sportowych	2

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Warto dodać, że przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Pogorzeli funkcjonuje Klub Seniora, będący miejscem spotkań dla osób starszych z terenu gminy. Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 30. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miejski w Pogorzeli	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela.
2.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
3.	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli	pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
4.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Pogorzela	pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
5.	Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników”	ul. Rynek 19, 63-860 Pogorzela
6.	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli	ul. Parkowa 7, 63-860 Pogorzela
7.	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza Filia w Bułakowie	Bułaków 58, 63-860 Pogorzela.
8.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ziemi Pogorzelskiej w Pogorzeli	ul. Krobska 19, 63-860 Pogorzela
9.	Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa	ul. Rynek1, 63-860 Pogorzela.
10.	Klub Seniora	ul. Krobska 17, 63-860 Pogorzela
11.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” w Pogorzeli	ul. Krobska 19, 63-860 Pogorzela.
12.	Ludowy Zespół Sportowy „Lew” Pogorzela	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela.
13.	NZPOZ Zespół Pielęgniarek i Położnych „Tętno”	ul. Elizy Orzeszkowej 13, 63-860 Pogorzela
14.	NZOZ Profilaktyka i Rehabilitacja „Akant” Łukasz Radola	ul. Elizy Orzeszkowej 13, 63-860 Pogorzela
15.	Gabinet Fizjoterapii „Wiemed” Michał Wielowiejski	ul. Glinki 16, 63-860 Pogorzela
16.	Gabinet Lekarski Roman Błażejczak Lekarz Chirurg	ul. Rynek 23, 63-860 Pogorzela.

17.	Gabinet Stomatologiczny Maria Bródka	ul. Stefana Żeromskiego 13, 63-860 Pogorzela.
18.	NZPOZ Poradnia Medycyny Rodzinnej „Asklepios”	ul. Elizy Orzeszkowej 13, 63-860 Pogorzela.
19.	Apteka „Livia”	ul. Elizy Orzeszkowej 9, 63-860 Pogorzela
20.	Apteka św. Jadwigi	ul. Kotkowiaka 5, 63-860 Pogorzela.
21.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
22.	Punkt Konsultacyjny w Pogorzeli	Pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
23.	Zespół Interdyscyplinarny	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
24.	Towarzystwo Osób Niepełnosprawnych w Pogorzeli	Pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

W 2019 r. w gminie Pogorzela funkcjonowała 1 parafia Kościoła rzymskokatolickiego – Parafia p.w. Św. Michała Archanioła (ul. Rynek 43, 63-860 Pogorzela). Niektóre miejscowości z terenu gminy przynależą do parafii mających siedziby poza gminą. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 31. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie i poza gminą w 2019 roku

nazwa parafii	adres
Parafia pw. św. Michała Archanioła	ul. Rynek 43, 63-860 Pogorzela.
Parafia pw. Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej	Mokronos 70, 63-720 Koźmin Wlkp.
Parafia pw. Wszystkich Świętych	Wielowieś, ul. Kościelna 1, 63-700 Krotoszyn.
Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	Wyganów 9, 63-740 Kobylin.
Parafia pw. św. Marcina	Borzęciczki 1, 63-720 Koźmin Wlkp.

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Parafia rzymskokatolicka św. Michała Archanioła w Pogorzeli należy do dekanatu koźmińskiego diecezji kaliskiej. W Kurii Biskupiej diecezji kaliskiej (ul. Widok 80-82, 62-800 Kalisz) działa Komisja Duszpasterstwa Rodzin, której przewodniczy ks. kanonik mgr lic. Sławomir Kostrzewa. Członkowie komisji, to: ks. kanonik dr Jarosław Powąska oraz mgr Jolanta Siwak, pełniąca funkcję diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego. Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia. Wiedzą, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Pogorzela obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Gostyniu w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	1	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	5	5	5
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	5	5	5
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	0	0	0
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	0/1	0/1	0
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	2	0	0

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Gostyniu wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono 1 dziecko z terenu gminy w 2017 r. i jedno dziecko adoptowano w tym samym roku. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w latach 2017-2019 r. przebywało tam po pięcioro dzieci w każdym roku. W 2017 i w 2018 r. było usamodzielnionych dwóch wychowanków, mieszkańców innego powiatu, przebywających w rodzinie zastępczej na terenie gminy Pogorzela. W analizowanym okresie do rodziny biologicznej powróciło 2 dzieci w 2017 r.

Mieszkańcy gminy Pogorzela korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Pogorzela.

Tabela 33. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	brak danych	brak danych	brak danych
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy (powyżej 16. roku życia)	12	17	6
^{w tym} o znacznym stopniu niepełnosprawności	14	22	17
^{w tym} o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	16	20	34
^{w tym} o lekkim stopniu niepełnosprawności	10	12	15

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gostyniu.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy ulegała wahaniom. Dane

w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 34. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	34	33	32
liczba osób łącznie w rodzinach	92	85	86

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu. W roku szkolnym 2018/2019 Poradnia realizowała na rzecz dzieci, uczniów i rodzin z terenu gminy następujące działania: ze względu na trudności w nauce wydano 34 opinie w sprawie dostosowania wymagań i objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, z uwagi na zagrożenie niedostosowaniem społecznym 2 dzieci wzięło udział w socjoterapii, z zajęć aktywizujących wybór zawodu skorzystały 83 osoby, na terapię logopedyczną skierowano 3 dzieci, z terapii psychologicznej skorzystało 3 dzieci, a wczesnym wspomaganie rozwoju objęto 1 dziecko. Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Pogorzela.

Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Pogorzela usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Wrocławska 8, 63-800 Gostyń
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	
3.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	
4.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	ul. Sądowa 1, 63-800 Gostyń
5.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Poznańska 200, 63-800 Gostyń
6.	Komenda Powiatowa Policji w Gostyniu Posterunek Policji w Borku Wielkopolskim	ul. Lisia Droga 1, 63-810 Borek Wielkopolski
7.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ul. Przy Dworcu 4, 63-800 Gostyń
8.	Bonifratski Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Osiedle Marysin 1, 63-820 Piaski
9.	Dom Pomocy Społecznej	Zimnowoda 17, 63-810 Zimnowoda
10.	Środowiskowy Dom Samopomocy	ul. Willowa 3a, 63-800 Gostyń
11.	Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Szkolna 1, 63-820 Piaski
12.	Dom Pomocy Społecznej	Chumiętki 22, 63-830 Krobina

Opracowanie własne na podstawie danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

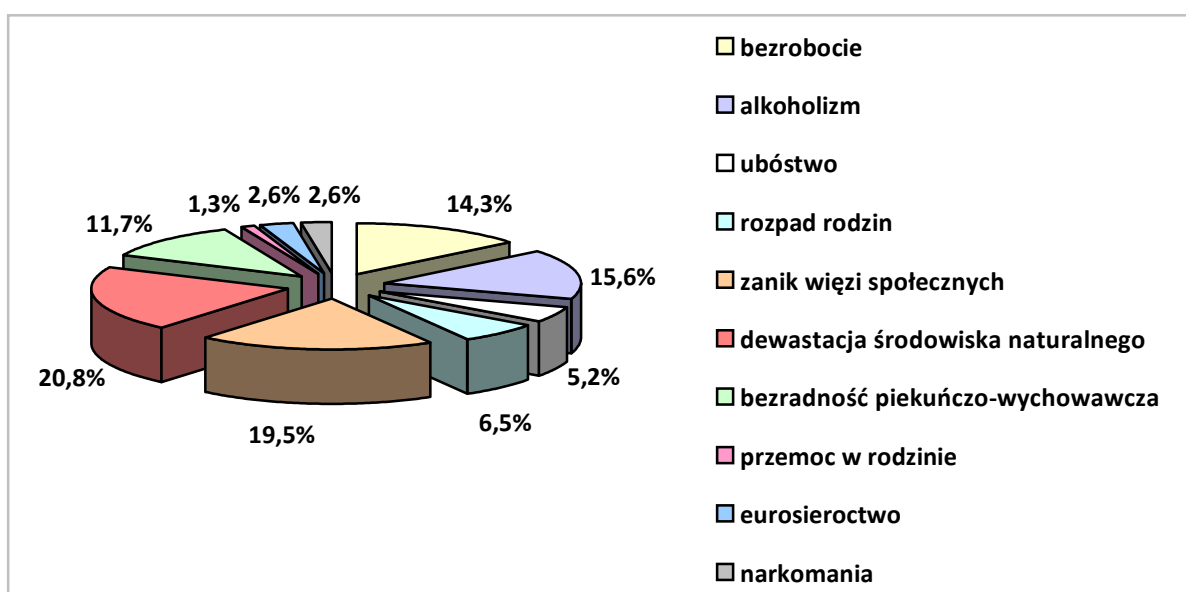
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 41 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Ankietowani najczęściej wymieniali dewastację środowiska naturalnego (20,8%), zanik więzi społecznych (19,5%), alkoholizm (15,6%), bezrobocie (14,3%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą (11,7%), rozpad rodzin (6,5%), ubóstwo (5,2%), eurosieroctwo i narkomanię (po 2,6%) oraz przemoc w rodzinie (1,3%). Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?

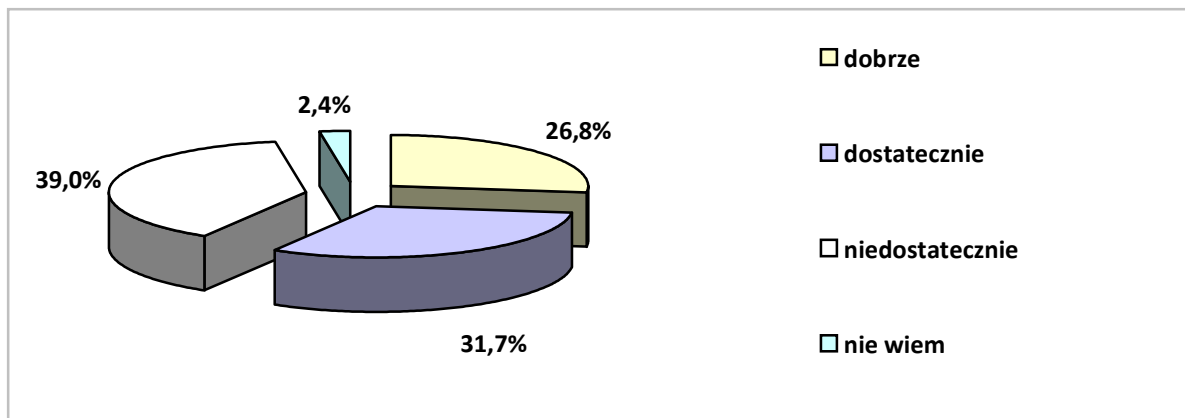
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców gminy na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona raczej negatywnie. Ponad 34% badanych uznało, że nie zaspokaja ona potrzeb w tym zakresie. Przeciwnego zdania było 22% ankietowanych. Wysoki odsetek (44%) respondentów nie wyraził opinii w tej sprawie.

Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie przez 49% ankietowanych. Jednocześnie 25,5% badanych wyraziło opinię przeciwną i taki sam odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Pozytywnie oceniono także ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 26,8% badanych jest ona dobra, a kolejne 31,7% ankietowanych uznało ją za dostateczną. Za niedostateczną uznało ją 39% badanych, a 2,4% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 2. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?

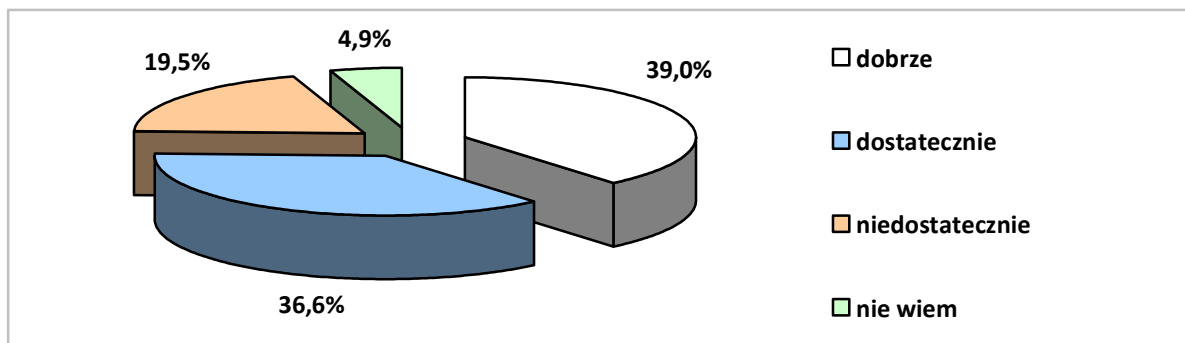
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniło również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie 14,6% respondentów odpowiedziało, że jest ona dobra, a kolejne 31,7% badanych przyznało, że jest dostateczna. Jednak aż 51% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna, a 2,7% badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to tylko nieznaczna większość uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Za dobrą uznało ją 14,6% ankietowanych, a 34% respondentów przyznało, że jest ona dostateczna. Jednocześnie aż 44% badanych uważa, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 7,4% pytanych.

Raczej pozytywnie oceniona została oferta ochrony zdrowia w gminie. Według 39% ankietowanych jest ona dobra, a kolejne 36,6% badanych stwierdziło, że jest ona dostateczna. Jednak 19,5% badanych negatywnie oceniło ofertę ochrony zdrowia w gminie. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

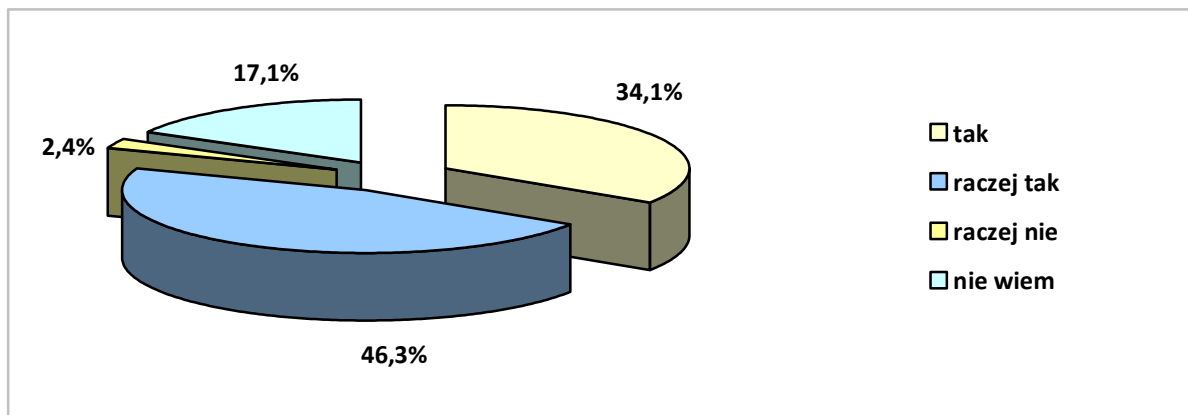
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Ponad 80% ankietowanych stwierdziło, że w miejscu zamieszkania czuje się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 4. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy sytuacji dziecka i rodziny w gminie przedłożono 2 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli (liczba uczniów: 434, liczba nauczycieli: 44),
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli (liczba uczniów: 157, liczba nauczycieli: 21).

Zasoby i oferta szkolna

Wszystkie placówki zapewniają pomoc pedagoga natomiast tylko Szkoła Podstawowa zapewnia wsparcie logopedyczne oraz zapewnia opiekę pielęgniarską i prowadzi bezpłatne dożywianie uczniów. Wszystkie placówki dają możliwość korzystania z boiska sportowego i sali gimnastycznej oraz zapewniają uczniom dostęp do Internetu. Szkoła Podstawowa zapewnia dzieciom opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a dwie szkoły umożliwiają nauczanie indywidualne, jeśli zachodzi taka potrzeba. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy lub oddziały integracyjne.

Wszystkie szkoły oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, informatyczne, projekty edukacyjne oraz zajęcia rozwijające zainteresowania). Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne oraz pedagogiczne.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 36. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	17
sięganie po alkohol	–
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	1
kradzieże na terenie szkoły	–
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	–
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	1
autoagresja	–
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	3

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Do najczęściej występujących wśród uczniów zachowań negatywnych należały: sięganie po papierosy, a także w mniejszym stopniu przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego, niszczenie mienia szkolnego i agresja i przemoc w grupie rówieśniczej. Przedstawiciele dwóch badanych placówek nie zauważyli wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w ciągu ostatnich trzech lat.

Tabela 37. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	2

i prowadzenia gospodarstwa domowego	
zaniedbanie dziecka	–
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	–
przemoc w rodzinie	1
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	–

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Jeśli chodzi o zjawiska patologiczne w otoczeniu rodzinnym dzieci i młodzieży, to w odczuciu dwóch ankietowanych w ostatnich trzech latach nie wzrosła liczba przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele dwóch ankietowanych szkół uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami

Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich

Szkoły zapewniają uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, przede wszystkim w formie poradnictwa pedagogicznego oraz pomocy ze strony wychowawców. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na opiekę w świetlicy, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjne oraz rozwijające uzdolnienia i zainteresowania. Placówki zapewniają uczniom z rodzin borykających się z problemami ekonomicznymi bezpłatne posiłki oraz paczki świąteczne.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie

W ramach działań szkoły na rzecz uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawiciele ankietowanych placówek wymienili m.in. obejmowanie dzieci i młodzieży opieką pedagoga szkolnego, pomoc psychologiczną, wsparcie wychowawców, nauczycieli i dyrekcji, konsultacje ze specjalistami z PPP oraz stałą obserwację zachowań uczniów i ścisłą współpracę z MGOPS-em, a także kierowanie i pomoc w nawiązywaniu kontaktów z odpowiednimi instytucjami pomocowymi.

Działania konieczne do przeprowadzenia w celu usprawnienia funkcjonowania placówki i polepszenia efektywności procesu edukacji i wychowania

Według uczestników badania niezbędne jest kontynuowanie dotychczasowych skutecznych działań wypracowanych przez placówki, uświadamianie rodziców o konieczności osobistego kontaktu ze szkołą oraz większego zaangażowania w proces edukacyjno-wychowawczy dzieci, a także prowadzenie działań profilaktycznych, pogadanek i warsztatów z udziałem specjalistów. Postulowano także zatrudnienie psychologów w placówkach oświatowych.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne, kapitał społeczny i ludzki oraz kondycja rodzin.**

OBSZAR PROBLEMOWY 1. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 i na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnienie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy • prowadzenie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • zbyt mało zajęć profilaktycznych w szkołach • niewystarczająca oferta świetlicy
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa

<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • zaspokajająca potrzeby mieszkańców oferta w zakresie opieki przedszkolnej • niezwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie • zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • specjalistycznego • niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej • sytuacja finansowa gminy niepozwalająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji • niedostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie
---	--

OBSZAR PROBLEMU 2. ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zabezpieczenie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • monitorowanie i diagnozowanie problemu spożywania alkoholu i narkotyków przez nieletnich • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drodze • funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego • wyposażenie Straży Pożarnej (samochód ratowniczo-gaśniczy) 	<ul style="list-style-type: none"> • brak Posterunku Policji na terenie gminy • brak opieki paliatywnej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • niezwiększające się zagrożenie przestępczością nieletnich • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba osób uzależnionych

bezpieczeństwa na drodze	<p>i współzależnych wymagających wsparcia, szczególnie psychospołecznego i prawnego</p> <ul style="list-style-type: none"> wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki
--------------------------	---

OBSZAR PROBLEMOWY 3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI

mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> wzrastający poziom i jakość życia mieszkańców zachęcanie mieszkańców przez samorząd gminy do podejmowania inicjatyw lokalnych oraz informowanie o podejmowanych działaniach popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych prowadzenie działań zmierzających do podnoszenia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców podejmowanie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej prowadzenie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej nieprowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej brak wolontariatu w zakresie pomocy społecznej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> stale rosnąca liczba inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy wzrastająca liczba osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców wzrost zainteresowania mieszkańców działalnościami w organizacjach pozarządowych dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> brak potencjału gminy zapewniającego jej rozwój oraz umożliwiającego odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców niezmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją stale rosnące zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej niedostosowane do aktualnych potrzeb poziom kwalifikacji i liczebność kadr pomocowych brak zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną

OBSZAR PROBLEMOWY 4. KONDYCJA RODZIN

mocne strony służące poprawie kondycji rodzin	słabe strony mające wpływ na kondycję rodzin
<ul style="list-style-type: none"> funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego dobra baza dydaktyczna istniejącego szkolnictwa udzielanie wsparcia w formie asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> zbyt mało zajęć profilaktycznych w szkołach niewystarczająca oferta świetlicy

szanse służące poprawie kondycji rodzin	zagrożenia mające wpływ na kondycję rodzin
<ul style="list-style-type: none"> • niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych • nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niezwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niedostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • sytuacja finansowa gminy niepozwalająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie oraz osób samotnie wychowujących dzieci, dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, zapewnienie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy oraz dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, niedostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego czy niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** uwypukliła zagrożenia (m.in. niewystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, szczególnie psychospołecznego i prawnego, a także wzrost liczby nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki). Mimo zauważanych wyłącznie mocnych stron oraz dostrzeganych szans (wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia, poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach, niezwiększające się zagrożenie przestępczością nieletnich, stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze), wskazane

zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* każe zwrócić uwagę m.in. na takie kwestie, jak dostrzegane po stronie słabych stron i zagrożeń niezmierniejszą się liczbę osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją oraz niedostosowane do aktualnych potrzeb poziom kwalifikacji i liczebność kadr pomocowych. Z kolei po stronie szans odnajdziemy stale rosnącą liczbę inicjatyw lokalnych podejmowanych na terenie gminy, wzrastającą liczbę osób korzystających z oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców, wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w organizacjach pozarządowych oraz dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Należy także zwrócić uwagę na mocne strony dostrzegane w tym obszarze, jak zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, jak również zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę MGOPS-u, co z pewnością może mieć zasadniczy wpływ na postęp we wdrażaniu założeń programowych w tym obszarze.

Zaakcentowane w obszarze *kondycja rodzin* mocne strony (jak np. funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, dobra baza dydaktyczna istniejącego szkolnictwa, czy udzielanie wsparcia w formie asystenta rodziny) oraz dostrzegane szanse, jakimi są: niewzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych i niezwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie, nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego zagrożeń i słabych stron z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinna zwłaszcza wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, a także wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego oraz sytuacja finansowa gminy niepozwalająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen

skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na zrealizowanie większości założeń programowych.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- Niedobór środków finansowych na realizację zaplanowanych działań,
- Niewystarczająca liczba pracowników socjalnych.
- Niewystarczająca ilość godzin pracy asystenta rodziny.
- Brak punktu pomocy psychologicznej dla rodziców i uczniów z terenu gminy.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- Działalność dwóch punktów pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- Rozwój wolontariatu, który przyczynił się do finansowanej przez UE dystrybucji żywności dla mieszkańców gminy.
- Rozwój organizacji i stowarzyszeń działających na terenie gminy.
- Realizacja programów profilaktycznych w szkołach i przedszkolu.
- Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez organizowanie imprez integracyjnych (szkoły, przedszkole, MGOK, MGOPS i GKRPA).
- Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych (doskonalenie kadr, doposażanie szkół).

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- Z uwagi na brak zasobów finansowych nie zatrudniono dodatkowego pracownika socjalnego.
- Nie udało się zwiększyć etatu asystentowi rodziny.
- Nie udało się utworzyć mieszkań socjalnych
- Brak rodzin wspierających.
- Brak placówek opieki dla dzieci do lat 3.

4. Przedsięwzięcia, które należałoby kontynuować lub podjąć w nowym okresie programowania:

- Dalsza współpraca z organizacjami społecznymi i stowarzyszeniami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.
- Zwiększenie dostępności do lekarzy specjalistów.
- Rozwój różnych form pracy socjalnej.
- Zwiększenie dostępności asystenta rodziny.

5. Najważniejsze projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- Projekt „W rodzinie siła” to nieformalna grupa skupiająca mamy obecnych i byłych przedszkolaków oraz nauczycielki z Przedszkola Samorządowego w Pogorzeli. Każdego roku przygotowywane są spektakle dla mieszkańców gminy i okolic. Środki zebrane z biletów oraz ze sprzedaży kawy i ciasta przekazywane są dla osób niepełnosprawnych należących do Towarzystwa Osób Niepełnosprawnych w Pogorzeli.
- Projekt „Turniej o Łaciatą Statuetkę” funkcjonował do 2018 roku. Jego celem była integracja rodzin oraz podkreślenie roli instytucji gminnych działających na rzecz rodziny, takich jak: Stowarzyszenie Łaciatą Wieś, Urząd Miejski, Miejsko Gminny Ośrodek Kultury, szkoły oraz przedszkola.
- Projekt „Święto Sera Smażonego” organizowany przez Miejsko Gminny Ośrodek Kultury we współpracy z Urzędem Miejskim, szkołami, przedszkolami i stowarzyszeniami, stał się imprezą cykliczną. Nawiązuje do lokalnej tradycji związanej z przetwórstwem sera w miejscowych gospodarstwach domowych.
- Projekt „Pogorzelski Masterchef” to coroczny konkurs kulinarny dla uczniów z terenu powiatu gostyńskiego organizowany przez uczniów i kadrę z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli, którego celem jest kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych.
- Projekt „Sprawne i zdrowe. Pogorzelski fitness” realizowany przez Stowarzyszenie „Nowoczesna Szkoła” adresowany do społeczności lokalnej, którego celem jest integracja kobiet z terenu gminy poprzez wspólne ćwiczenia i wymianę doświadczeń.
- Kolejne projekty realizowane przez Przedszkole Samorządowe w Pogorzeli i grupę nieformalną „Mamuški”: „Świątecznie z rodzicami”, „Wieczór z dziadkami” są realizowane corocznie. Wzmacniają więzi rodzinne, przeciwdziałają osamotnieniu i integrują międzypokoleniowo.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów

dotykających rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Pogorzela na lata 2021-2023 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin
zamieszkujących w gminie Pogorzela
poprzez rozwijanie systemu wsparcia
sprzyjającemu prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w gminie.	2021-2023	UM RM MGOPS GKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.	2021-2023	MGOPS UM	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2021-2023	MGOPS UM PUP NGOs lokalne media	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Prowadzenie treningów budżetowych i warsztatów		MGOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin

dla rodzin.			- liczba uczestników	w sferze socjalno-bytowej
Zapewnienie rodzinom dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego).	2021-2023	MGOPS UG PCPR PK	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci oraz rodzin wielodzietnych.	2021-2023	UM RM MGOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne Kościoł NGOs	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci - liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących

			Dużej Rodziny	
Poprawa warunków i wzmocnienie funkcjonowania rodzin wychowujących dzieci niepełnosprawne.	2021-2023	UM RM MGOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne PCPR PPP Kościoł NGOs	- liczba rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością - liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wychowujących niepełnosprawne dzieci - zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin i dzieci

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2020-2022	UM RM MGOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Zabezpieczenie potrzeb dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2021-2023	MGOPS UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zapewnienie uczniom	2021-2023	UG	- liczba uczniów	- wyrównywanie szans

z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.		placówki oświatowe	objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2021-2023	placówki oświatowe GKRPA MGOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2021-2023	UM RM placówki oświatowe NGOs MGOPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2020-2022	UM RM placówki oświatowe placówki kulturalne jednostki sportowo-rekreacyjne jednostki organizacyjne gminy NGOs	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na	2021-2023	placówki oświatowe	- liczba i rodzaj	- poprawa

rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.		placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne MGOPS NGOs	zrealizowanych projektów - liczba uczestników	funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2021-2023	placówki oświatowe placówki kultury MGOPS NGOs Kościoł lokalne media	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: POMOC RODINOM W KRYZYSIE, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU RODZINY.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2021-2023	MGOPS UM placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych	2021-2023	UM RM	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych

i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.		MGOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł		<ul style="list-style-type: none"> - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2021-2023	ZI GKRPA MGOPS PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Policja PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie 	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin
Podjęmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień.	2021-2023	GKRPA MGOPS ZI PK UM placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa

				funkcjonowania i kondycji rodzin
Prowadzenie pracy z rodzicami biologicznymi w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.	2021-2023	UG MGOPS PCPR	<ul style="list-style-type: none"> - liczba opracowanych planów pracy z rodzicami biologicznymi przez pracownika socjalnego. - liczba opracowanych planów pracy z rodzicami biologicznymi przez asystenta rodziny - liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - wysokość środków przeznaczonych i poniesionych przez gminę na częściowe pokrycie pobytu dzieci w różnych formach pieczy zastępczej 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej - przywrócenie właściwych relacji w rodzinach, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2021-2023	UM RM placówki oświatowe i wychowania	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia

		<p>przedszkolnego jednostki sportowo- rekreacyjne placówki kultury świetlice MGOPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE</p>		<ul style="list-style-type: none"> - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
<p>Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy.</p>	2021-2023	<p>UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych badań - liczba osób objętych badaniami stanu zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych
<p>Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień i przemocy w rodzinie.</p>	2021-2023	<p>placówki oświatowe GKRPA ZI MGOPS PPP Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zajęć - liczba uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> - podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach

				<ul style="list-style-type: none"> - kryzysowych budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
<p>Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.</p>	2021-2023	<p>placówki oświatowe Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników 	<ul style="list-style-type: none"> - podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
<p>Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrołowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.</p>	2021-2023	<p>UM RM Policja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
<p>Podjęmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-</p>	2021-2023	<p>GKRPA MGOPS ZI</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk

informacyjnym na temat przestępczości i jej skutków.		UM placówki oświatowe placówki kultury Policja NGOs	i uczestników objętych działaniami	z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
--	--	---	------------------------------------	---

CEL OPERACYJNY 5.: PODNOSZENIE KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI I ORGANIZACJI WSPIERAJĄCYCH RODZINĘ I DZIECI, INTEGROWANIE I DOSKONALENIE SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2021-2023	MGOPS PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
Rozwijanie współpracy jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, placówek	2021-2023	UM RM MGOPS	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie

ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła w celu integrowania działań podejmowanych na rzecz rodziny i dziecka w gminie.		GKRPA ZI PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia świetlice NGOs Kościół	przedstawicieli poszczególnych podmiotów	<ul style="list-style-type: none"> - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2021-2023	UM RM MGOPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj i liczba podjętych działań	<ul style="list-style-type: none"> - poprawy jakości i efektywności wsparcia adresowanego do rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu	2021-2023	UM podmioty, których	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych 	<ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku

Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		przedstawiciele wchodzą w skład ZI	- liczba procedur Niebieska Karta	- przemoc w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą
Budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez realizację wspólnych działań z lokalnym otoczeniem społecznym i obywatelskim, instytucjami publicznymi i partnerami lokalnymi oraz ponadlokalnymi.	2021-2023	UM RM MGOPS GKRPA ZI PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia świetlice Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawy jakości i efektywności wsparcia adresowanego do rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

MGOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

PK – Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

3.3. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad Programem Wspierania Rodziny i zostały zaplanowane do realizacji w ramach Programu.

Projekt: „Mamuški na scenie – dlaczego nie?”

Wnioskodawca projektu:

Grupa teatralna „Mamuški” działająca przy Przedszkolu Samorządowym „Raj Psotników w Pogorzeli”

Cel główny projektu:

Integracja społeczności lokalnej i przybliżenie świata kultury i sztuki.

Miejsce realizacji projektu:

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli lub Rynek w Pogorzeli

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy gminy Pogorzela.

Partnerzy w realizacji projektu:

Urząd Miejski w Pogorzeli

Rodzice Przedszkola Samorządowego „Raj Psotników”

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli

Projekt: „Grupa Wsparcia”

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Nowoczesna Szkoła

ul. Krobska 19

63-860 Pogorzela

Cel główny projektu:

Zmniejszenie negatywnych skutków epidemii w zakresie edukacji, opieki i wychowania poprzez podejmowanie różnych działań.

Miejsce realizacji projektu:

Gmina Pogorzela

Beneficjenci projektu:

Uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych oraz ich rodziny.

Partnerzy w realizacji projektu:

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli

Szkoła Podstawowa w Pogorzeli

Przedszkole Samorządowe w Pogorzeli

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Czas realizacji projektu:

rok szkolny 2020/2021

Projekt: Festiwal Tradycji „Święto sera smażonego”

Wnioskodawca projektu:

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

Plac Powstańców Wlkp. 1

63-860 Pogorzela

Cel główny projektu:

Integracja dzieci i młodzieży z seniorami i miejscowymi KGW. Podtrzymanie tradycji lokalnych. Edukacja prozdrowotna.

Miejsce realizacji projektu:

MGOK, Park Miejski, Rynek

Beneficjenci projektu:

Dzieci, młodzież, seniorzy, miejscowe stowarzyszenia i KGW.

Partnerzy w realizacji projektu:

Urząd Miasta, Rada Miasta, Urząd Marszałkowski w Poznaniu, LGD Wielkopolska z Wyobraźnią, Muzeum Narodowe w Szreniawie, Starostwo Powiatowe w Gostyniu, stowarzyszenia, szkoły i przedszkole w Pogorzeli

Czas realizacji projektu:

II połowa sierpnia – II połowa wrzesień 2020

Projekt: „Spotkania z piosenką”

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników” w Pogorzeli

ul. Rynek 19,

63-860 Pogorzela

Cel główny projektu:

Wzmocnienie więzi międzypokoleniowej.

Kultywowanie tradycji ludowych i narodowych.

Uczenie dzieci tolerancji w stosunku do osób starszych.

Miejsce realizacji projektu:

Przedszkole Samorządowe w Pogorzeli lub Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli.

Beneficjenci projektu:

Emerytowani pracownicy przedszkola, grupa śpiewacza „Jawor” oraz Klub Seniora.

Partnerzy w realizacji projektu:

Urząd Miejski

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury

Rodzice Przedszkola „Raj Psotników”.

Projekt: Żywność z Banku Żywności dla mieszkańców Gminy Pogorzela

Wnioskodawca projektu:

Stowarzyszenie Łaciata Wieś

ul. Krotoszyńska 36

63-860 Pogorzela

Cel główny projektu:

Dotarcie do jak największej liczby osób potrzebujących pomocy w formie żywności.

Miejsce realizacji projektu:

Pogorzela, ul. Krotoszyńska 36.

Beneficjenci projektu:

Lokalna społeczność. Rodziny muszą spełnić wymagane kryteria i wypełnić wniosek

Partnerzy w realizacji projektu:

Urząd Miejski

Ośrodek Pomocy Społecznej

Projekt: „Sport i rekreacja alternatywą dla uzależnień oraz niewłaściwych zachowań”

Wnioskodawca projektu:

Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” Pogorzela

Cel główny projektu:

Propagowanie działalności rekreacyjno-sportowej oraz prozdrowotnej jako skutecznej alternatywy dla uzależnień i innych niepożądanych zachowań.

Miejsce realizacji projektu:

obiekty ZSO i Z w Pogorzeli, ul. Krobska 19

boisko „Orlik 2012” w Pogorzeli, ul. Parkowa 7

miejskie boisko piłkarskie w Pogorzeli przy ul. Koźmińskiej.

Beneficjenci projektu:

Uczennice i uczniowie ZSO i Z w Pogorzeli i ich rodziny

Partnerzy w realizacji projektu:

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ziemi Pogorzelskiej, Urząd Miejski w Pogorzeli, MGOK, GKRPA, Szkoła Podstawowa w Pogorzeli, Przedszkole Samorządowe, LZS Lew Pogorzela, PSZS w Gostyniu, Powiat Gostyński, Powiat Krotoszyński, Gmina Kobylin, Nadleśnictwo Krotoszyn, Marszałek Województwa Wielkopolskiego, podmioty prywatne.

Czas realizacji projektu:

wrzesień 2020 – czerwiec 2025

Projekt: II Pogorzelska Gra Miejska. Odkryj Pogorzelę! Tropem tajemnic.

Wnioskodawca projektu:

Biblioteka Miasta i Gminy

ul. Powstańców wlkp. 1

63-860 Pogorzela

Cel główny projektu:

Nowatorskie przedstawienie wielowiekowej tradycji historycznej i kulturowej miasta i gminy Pogorzela wpisanej w szeroki kontekst dziejów Polski. Głównym zadaniem jest przeprowadzenie czasu oraz niekonwencjonalnego poznawania dziejów swoich okolic. gry miejskiej w przestrzeni historycznej miasta dla 75 uczestników gry. Projekt ma na celu zaktywizować lokalną społeczność i zachęcić do wspólnego spędzania wolnego czasu.

Miejsce realizacji projektu:

Ulice miasta Pogorzeli

Beneficjenci projektu:

Mieszkańcy gminy

Partnerzy w realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa w Pogorzeli, Stowarzyszenie „Łaciata Wieś” w Głuchowie, Pogorzelskie Towarzystwo Kulturalne, Towarzystwo Miłośników Gostyńskiej Fary, OSP w Pogorzeli, Przedszkole samorządowe w Pogorzeli, Bractwo Kurkowe w Pogorzeli, Wielkopolska Grupa Eksploracyjno-Historyczna „Gniazdo”.

Czas realizacji projektu:

czerwiec 2021 – 2025

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordinatorem programu będzie Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą:

- budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny,
- fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej,
- inne programy,
- środki organizacji pozarządowych,
- środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

Środki finansowe zaplanowane na realizację Programu w 2021 r. to kwota 8 344 481 zł w tym: świadczenia rodzinne 2 012 666 zł, świadczenia wychowawcze 6 125 610 zł, piecza zastępcza 169 320 zł, wynagrodzenie asystenta 36 885 zł. Kwoty te nie odzwierciedlają wszystkich kosztów związanych z realizacją działań przez podmioty wskazane w Programie. Nieuwzględnione są m.in. zadania inwestycyjne.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia

rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;
- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu Wspierania Rodziny przedstawi Burmistrzowi Gminy Pogorzela Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”.....	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2017-2019	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019	11
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	12
Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019.....	13
Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	14
Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	14
Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	14
Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez MGOPS w Pogorzeli w latach 2017-2019..	15
Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019	15
Tabela 15. Rodziny objęte opieką Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	17
Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019	17
Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	18
Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	18
Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	19
Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w 2019 r.	20
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	20
Tabela 22. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatki na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień w gminie w latach 2017-2019	21
Tabela 23. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie w latach 2017-2019.....	21
Tabela 24. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	22
Tabela 25. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019	23
Tabela 26. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020).....	23
Tabela 27. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	23
Tabela 28. Placówki kultury w gminie w 2019 r.....	24
Tabela 29. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.	24
Tabela 30. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie.....	24
Tabela 31. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie i poza gminą 2019 roku	25
Tabela 32. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	26
Tabela 33. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	26
Tabela 34. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	27
Tabela 35. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Pogorzela usytuowane poza gminą	27
Tabela 36. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2019/2020.....	31

Tabela 37. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	31
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?.....	28
Wykres 2. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?	29
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	29
Wykres 4. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	30

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania Programu Wspierania Rodziny wynika wprost z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821)

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w gminie poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą realizowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.